І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200, з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 55. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го БЕРЕЗНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, MARCH 21, 1975 Ч. 55. VOL. LXXXII.

УККА ПРО КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВІ УКРАЇНОЗНАВЧИХ СТУДІЙ ПРИ УНІВЕРСИТЕТІ В БЕРКЛІ

Ню Йорк, Н. Й. (УККА) — Дня 6-го березня 1975 р. відбулася цілоденна конференція між університетськими властями та українськими представниками в Берклі, Каліф., в цілі обговорення можливостей для встановлення українознавчих студій при цьому знаному американському науковому центрі.

Університет Каліфорнії є одним з найбільших американських стейтових університетів і має 110,000 студентів (в тому числі 75,300 підградуантів та 34,700 післяградуантів). Університет приміщений в 9-ох містах: в Ірвін, Ріверсайд, Сан Франсіско, Санта Круз, Дейвіс, Лос Анджелес, Сан Дієго та Санта Барбара. Університет в Берклі має разом 31,000 студентів. Крім того, каліфорнійський університет має сотки різних дослідних інститутів по цілому стейті.

В конференції з українського боку взяли участь: д-р Володимир Душник в імені УККА; Йосип Лисогір від Українського Народного Союзу; Юліян Ревай від Українського Інституту Америки; Михайло Цар, голова Від. УККА в Сан Франсіско та Леонід Романюк. Д-р Володимир Гуцул, що зв'язаний з університетом в Берклі довгі роки та який зумів переконати університетські власті про потребу встановлення українознавчих студій, взяв також участь в нарадах.

Українські представники відбули три окремі конференції з такими університетськими представниками:

1) Регент Ален Грент, президент Стейтової Ради Рільництва;

2) Канцлер Альберт Г. Вавкер, який репрезентував також президента університету д-ра Чарлза Дж. Гіча та його заступника д-ра Честера О. МекКоркла;

3) Члени спеціяльного „Ад Гок Комітету для українських студій": проф. Ричард Е. Еріксон, асистент канцлера; проф. Делмер М. Бравн, голова Департаменту історії; проф. Дейвід Гудсон, голова Департаменту географії; проф. Андрій Янос, голова Центру для слов'янських і східньоевропейських студій і проф. Вудров Мідлекавф, що заступав проф. Анну Кілмер, декана гуманістичних наук, яка була перешкоджена недугою.

Тло переговорів

Пропозиції встановлення українознавчих студій при Каліфорнійському університеті виринули кілька років тому завдяки ініціятиві проф. Гуцула та регента Грента, що стали дійсними піонерами в цій справі. В результаті численних конференцій та кореспонденцій між ними і канцлером Вавкером, відбулася спільна конференція в квітні 1974 р. в Укра-

(Закінчення на стор. 4-ій)

В НЮ БРОНСВІКУ ВІДМІТЯТЬ 25-РІЧЧЯ СМЕРТИ ТАРАСА ЧУПРИНКИ

Ню Бронсвік, Н. Дж. — Управа 33-го Відділу ООЧСУ інформує, що заходами Відділу тут в неділю, 23-го березня ц. р. о год. 4-ій по полудні в парафіяльній залі при 21-Гілден вулиці, відбудеться Святочна Академія для вшанування пам'яті Головного Командира УПА генерала Романа Шухевича — Тараса Чупринки у 25-річчя його смерти. Святочну доповідь виголосить д-р Петро Мірчук, а в мистецькій частині виступить вокальне тріо „Соловейки" з Філядельфії під керівництвом проф. Зої Маркович.

УВУ включений до міжнародного реєстру університетів

Ню Йорк. — У черговому, 25-му англомовному виданні міжнародного реєстру вищих шкіл на 1974-75 рр. „World of Learning" подана інформація про Український Вільний Університет (УВУ), як про українську приватну державно-визнану високу школу з осідком у Мюнхені, Західня Німеччина. У довіднику є дані про рік заснування УВУ, стан його професури, окремі два факультети — філософічний та правничий і суспільних наук, бібліотеку, інформації про серійні видання університету тощо.

Покійного Василя Мандзія, союзового діяча, відпровадили на вічний спочинок

Заслуженого громадського і союзового діяча бл. п. Василя Мандзія, довголітнього секретаря 8-го Відділу УНСоюзу в Йонкерсі, Н. Й. та щирого українського патріота, відпровадила українська громада на вічний спочинок. Союзові та представники організацій віддали належну пошану Покійному, який близько 60 років трудився невтомно на союзовій та громадській ниві, взявши численну участь в похоронах.

Похоронні відправи бл. п. Василя Мандзія почалися в неділю, 9-го березня ц. р., в похоронному заведенні Анни Дучинської - Черко парастасом і панахидою, що їх відправив о. монс. Василь Федаш; співав церковний хор під диригентурою д-ра Олега Сохана. Бл. п. Василь Мандзій був раніше членом цього хору, а в молодих роках він також співав в однаковому хорі під диригентурою славного О. Кошиця. Після панахиди Покійного прощали: д-р Василь Кіналь від громади Бережанської Землі і П. Сидор від Відділу ООЧСУ.

В понеділок раньком похоронний похід вирушив до місцевої української католицької церкви св. Михаїла, де була відправлена Служба Божа.

Опісля валка авт вирушила на місцевий цвинтар св. Йосафата, де після короткої надгробної молитви коротко попрощав Покійного від УНСоюзу обласний організатор Василь Оріховський. Після похоронних відправ зібралось сто осіб в місцевому українському ресторані Василя і Марії Шевців на поминальну трапезу. Проводила тризною Анна Дучинська — Черко. На тризні прощали бл. п. Василя Мандзія і висловлювали співчуття його дружині Анастазії: Андрій Вовк — секретар сусіднього 6-го Відділу УНС в Гейстінґс, Т. Михайляк від Братства св. Михаїла, Володимир Сохан — головний секретар УНСоюзу і Пилип Гарасимів — заступник предсідника 8-го Відділу УНСоюзу та один із найближчих співпрацівників Покійного.

Приявні на поминках пані Кульчицька і Совяк перевели збірку пожертв на українську радіопрограму церкви св. Юрія в Ню Йорку, яку провадить о. д-р Володимир Гавлич. На цій програмі в чергову п'ятницю о. д-р Гавлич вшанував відповідною згадкою великі заслуги бл. п. Василя Мандзія.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛЬВІВ ВШАНУВАВ С. ЛЮДКЕВИЧА У ЙОГО 95-РІЧЧЯ

Станислав Людкевич (справа) і Микола Колесса. Фото зняте у Львові в 1950-их роках

(Р. С.) — Дня 24-го грудня 1974 р. визначному композиторові - музикологові Станиславові Людкевичеві сповнилось 95 років життя. З того приводу дня 21-го грудня у Львові відбувся урочистий авторський концерт ювілята. В програмі були м. ін. фортепіяновий концерт та симфонія-кантата „Кавказ" (сл. Т. Шевченка), яку виконано повністю.

Фортепіяновий концерт (з оркестрою) С. Людкевича належить, поруч такого ж концерту В. Барвінського, до фундаментальних творів цього жанру у західньо-українській музиці, а „Кавказ", як відомо, це переломовий твір в українській музиці взагалі. Поєднання тих двох композицій в одній програмі символізує напрям цілої творчости Людкевича, яка є мистецьким мостом від вокальної доби Лисенка аж до сучасности з її визначною чисто інструментальною музикою.

Ювілейним концертом диригував Микола Колесса, який все вів тісну творчу співпрацю із С. Людкевичем і має довголітню практику у виконуванні його складних партитур. М. Колесса і С. Людкевич разом із їхніми однодумцями-музиками у 1930-их рр. ввели західньо-українську музику в її повноцінний професійний етап. Це у великій мірі завдячується творам С. Людкевича і М. Колесси.

З приватних джерел стало відомо, що згаданий концерт творів С. Людкевича мав не тільки надзвичайний успіх, але перемінився у величаву демонстрацію подяки і вдячности композиторові. Багаточисленна публіка оваційно вітала присутнього самого С. Людкевича, та диригента програми М. Колессу.

Через велику славу давніших творів С. Людкевича, як „Кавказ", і недостачу інформацій про його сучасну діяльність може скластись враження, що через свій похилий вік композитор більше не компонує. Це не так. За останні роки композитор написав м. і. Оркестрову „Пассакалію" (1964), Сюїту для оркестри „Голоси Карпат" (1964) та Симфонічну увертюру на тему „Ой, не ходи, Грицю" (1966). Кромі того постала теж і Скрипкова Соната (1966) і ряд нових редакцій давніших творів. У 1974 році, на десятому десятку життя, С. Людкевич пише дві пісні до слів Уляни Кравченко: „В палкому коханні", та „Не вмре моя пісня". Остання надрукована в тижневику „Наше слово" (Варшава, 1974).

Дедалі частіше називають С. Людкевича „Патріярхом української музики". Це високий і почесний титул на який Ювілят заслужив не тільки віком, але багатозначущою працею, яку не перервав по сьогодні і яка закріпила за ним провідне місце в українській музиці.

Три українки здобули перші місця у фестивалі музики Бартока

Мейпелвуд, Н. Дж. (Г. К.) — Найбільша у стейті Ню Джерзі американська музична організація МЕА, (Мюзік Едукейторс Асосієйшен) влаштувала в цьому році фестиваль фортепіянових творів угорських композиторів, в тому головно світового, сучасного композитора Белі Бартока, відзначаючи 30-ту річницю його смерти.

В числі 215 учасників, дітвори і молоді з цілого стейту, було 9 студентів української, кляси Галі Клим (членів УМІ і приватних учнів) і всі вони були допущені між 85 вибраними кандидатами до фінального, публічного іспиту, що відбувся 16 березня ц. р.

В оцінці трьох суддів, якими були: Мартін Кенін, асистент Розіни Левін, Джуліярд в Ню Йорку; Фіорелля Кенін та Зенон Фішбайн, обоє учителі „Манґетен Скул оф Мюзік", Ню Йорк, три перші місця у різних категоріях творів здобули: Рута Гопалюк (8 років), Наталія Шевченко (11 років), та Віра Шевченко (14 років). Другі місця признано: Тані Бабенко (14 років), Ларисі Гусак (12 років), та Христі Терлецькій (12 років). Для переможців конкурсу МЕА влаштовує концерт в дні 23 березня ц. р. в Мейпелвуд, Н. Дж.

Учні кляси Г. Клим вже 5-ий рік беруть успішно участь у фестивалях згаданої організації і досі здобули 11 перших та 5 других місць, чим евідентно підкреслили добре ім'я українських студентів музики в стейті.

Д-р Я. К. Туркало виїхав на відвідини до Китаю

Ню Гейвен. — Скориставши з винятково нагоди — формального запрошення Китайського Медичного Товариства, голова Відділу Українського Лікарського Т-ва Північної Америки на стейти Нової Англії, д-р Ярослав Туркало виїхав цього тижня на двотижневі відвідини до Китайської Народної Республіки (комуністичного Китаю). Разом з групою лікарів - хірургів Америки й Канади, д-р Я. К. Туркало відвідає більші лікарні країни, зокрема медичні центри Пекіну, Шанхаю, Кантону та ін.

КОМУНІСТИ УСПІШНО ПРОДОВЖУЮТЬ НАСТУП У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ

Сайгон, Південний В'єтнам. — Для Південного В'єтнаму створюється щораз то важча ситуація у боротьбі проти наступаючих військ Північного В'єтнаму. У висліді невдач на фронтах, південно-в'єтнамський уряд мусів рішитися на відтягнення військ з трьох центральних провінцій Дарлак, Плейку і Контум; а тепер південно-в'єтнамські війська евакують північну провінцію Кванг Трі з колишньою столицею В'єтнаму Гуей, за яку у свій час йшли важкі бої з комуністами. Ще в січні комуністи захопили провінцію Фуок Лонг.

Президент Нгуєн Ван Тію подав до відома, що уряд переводить перегрупування південно-в'єтнамських збройних сил, маючи в пляні поліпшити умови оборони перед комуністичним наступом. До такого перегрупування Південний В'єтнам був приневолений, заявив Тію, зменшенням американської допомоги і обмеженням запасами військового виряду та амуніції у Південному В'єтнамі. Добре поінформовані чинники твердять, що президент Тію рішився на відступлення комуністам 10 провінцій і зосередження збройних сил на оборонних позиціях у найгустіше заселеній південній частині країни. Іншими словами, південно-в'єтнамський уряд мав рішитися на залишення 2/3 північної частини Південного В'єтнаму, щоб врятувати південну частину.

Голова З'єднаних Шефів Штабів ген. Джордж Бравн заявив, що критична ситуація у Південному В'єтнамі розвинулася після того, як ЗСА припинили потрібну для Південного В'єтнаму військову допомогу на суму 700 мільйонів долярів, обтинаючи на половину суму, що її домагалася Адміністрація. Ці фонди вичерпані, а Конгрес не хоче затвердити додаткових 300 млн. долярів, про які просить президент Форд. Внаслідок цього Південний В'єтнам не може поповнити втрат у літаках, танках, панцерних автомобілях тощо. Південно-в'єтнамським військам бракує запасних частин і вони мусять дуже ощаджувати з амуніцією а також пальним. В останніх боях південно-в'єтнамські війська не могли користуватися потрібною кількістю гелікоптерів, що фактично перерішило долю центральних провінцій.

Згідно з американськими інформаціями, допомога СССР і Китаю для Північного В'єтнаму в 1974 році досягнула рекордової висоти, значно перевищаючи допомогу ЗСА для Південного В'єтнаму. У той час, коли загальна сума американської допомоги в 1974 році виносила 1,2 більйони долярів, то загальна сума совєтсько-китайської допомоги досягнула аж 1,7 більйонів долярів. Маючи таку величезну допомогу, Північний В'єтнам мав змогу підготовити і започаткувати успішний наступ на Південний В'єтнам.

В Ню Йорку відбудеться Конвенція Американських Приятелів АБН

Ню Йорк (О. С.). — Згідно з одногідним рішенням представників поневолених Москвою народів, які входять в систему Антисовєтського Бльоку Народів і Екзекутиви Американських Приятелів АБН, тут в готелі Рузвелт (45 вулиця і Медісон евеню) відбудеться 12-го квітня ц. р. Конвенція АП АБН, яка, згідно зі статутом, відбувається кожних два роки. В Конвенції візьме участь голова Центрального Комітету АБН Ярослав Стецько і редактор журналу „АБН Кореспонденц" та керівник Бюра Централі мґр С. Стецько, які виголосять на ній програмову й інформаційну доповіді. Запропоновану д-ром І. Дочевом процедуру привітання і представлення гостей з Европи і представників делегатів різних національностей, прийнято і удобрено.

Для успішного переведення Конвенції створено дві комісії, а саме, резолюційну (д-р І. Косяк — білорусин, інж. М. Гладкий — українець і І. Року — мадяр); номінаційну, яку очолив д-р О. Соколишин — українець і до якої входять ще: Едвард Деніка — естонець, Валентин Контора — румун. Після покликання комісій д-р І. Дочев поінформував, що кожна з 17-ти національних груп матиме можливість вислати на Конвенцію трьох делегатів, які повинні бути зголошені до Екзекутиви для затвердження.

На засіданні Екзекутиви, яке відбулося 12-го лютого ц. р., рішено також вшанувати 10-річну працю в АБН д-ра І. Дочева. Цією справою займатиметься окрема комісія під головуванням касира АП АБН Михайла Коцка.

Генерал П. Шандрук візьме участь у Святочній Академії в пошану Т. Чупринки у Філядельфії

Філядельфія (О. Л-ий). — Із Громадського Комітету повідомляють, що кол. головнокомандувач Української Національної Армії ген. штабу ген. полк. Павло Шандрук візьме участь у Святочній Академії для відзначення 25-х роковин з дня геройської смерти головного командира Української Повстанської Армії сл. п. Романа Шухевича — Тараса Чупринки, яка відбудеться у Філядельфії цієї суботи, 22-го березня ц. р., о год. 6.30 вечором в Авдиторії Менор Джуніор коледжу сестер Василіянок на Фокс Чейсі. Ген. П. Шандрук прийме звіт Святочного Апеля, до якого стануть, в числі біля 300 осіб, молодечі організації Пласту і СУМА та комбатанти усіх українських армій.

Одною з головних точок мистецької програми буде виступ Капелі Бандуристів при Станиці Братства кол. вояків І УД УНА в Ню́арку під мистецьким керівництвом В. Юркевича та диригента О. Головацького.

З уваги на страйк засобів публічної транспортації для осіб, що не мають авт, зорганізовано для доїзду на Академію автобус в обидві сторони, який вийде в суботу о год. 4.45 по полудні з-під церкви св. Миколая, що на розі вулиць 24-ї і Поплар, а також о год. 5.15 з-під залі УСО Тризуб. Зголошуватись на автобус треба у Володимира Рудавського (ОбВУА) — тел. 324-6803.

НЮ ГЕЙВЕН В ПОКЛОНІ КОБЗАРЕВІ

Ню Гейвен, Конн. (М. Я.) — Українські Школи Ню Гейвену, які діють під патронатом Українського Конгресового Комітету Америки, влаштовують в неділю, 23-го березня ц. р. о год. 5-ій по полудні в залі української католицької церкви — Шевченківський концерт. В мистецькій частині програми виступить наша молодь.

КОМІТЕТ ОБОРОНИ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА В ТОРОНТІ ВІДБУВ ПЕРШІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Торонто (Комітет Оборони Валентина Мороза). — 25-го лютого ц. р. відбулися тут в Інституті св. Володимира перші річні загальні збори Комітету Оборони Валентина Мороза. Збори були відкриті для ширшого громадянства за попереднім повідомленням української преси, КУК та СКВУ. Представники обох цих організацій були присутні.

Уступаючий голова, проф. В. Тарнопольський, відкриваючи збори, накреслив деякі найважливіші характеристики й почини Комітету. Він підкреслив, що відношення Комітету Мороза в Торонті до інших Комітетів Оборони Валентина Мороза в Канаді було узгіднене на двох засіданнях представників Комітетів Оборони Валентина Мороза в Канаді — у Вінніпегу 14 жовтня 1974 р. і в Торонті 1 лютого 1975 р. На цих засіданнях постановлено, що 1) місцеві комітети задержують свою автономність, 2) координацією та інформаційним центром буде Комітет Оборони Валентина Мороза в Торонті на протязі одного року (до жовтня 1975 р.), 3) заклики в пресі до громадянства в справі фінансової підтримки ініціюватиме координаційний Комітет Мороза в Торонті, одначе місцеві Комітети можуть збирати фонди в місцевостях, де вони діють, 4) важливі рішення будуть роблені спільно, 5) нові комітети, які захочуть приєднатися до сітки комітетів, творитимуться за апробатою місцевих відділів КУК або існуючих Комітетів, 6) місцеві Комітети повинні щотри місяці висилати фінансові звіти до координаційного Комітету Мороза в Торонті для опублікування в пресі.

Структура Комітету Мороза в Торонті така, що членом може стати кожний, хто вступить в одну із його комісій (зовнішню, внутрішню або іншу). Комітет діє на базі гуманітарних, а не політичних, чи якихось інших засад. До управи входять голова, заступник, секретар, фінансовий референт, кожночасні голови всіх комісій, представник комісій оборони Леоніда Плюща і жінок - політв'язнів при Комітеті Мороза і вільні члени, вибрані загальними зборами або кооптовані управою в міру потреби. Право голосу мають ті, які активно працювали в одній із комісій принаймні два місяці. Загальні збори членів Комітету відбуваються раз у місяць. На загальні збори можуть приходити і не-члени Комітету. Управа Комітету дотепер відбувала засідання раз в тиждень.

В дальшому ході зборів, предсідником яких обрано Ярослава Заяця, а секретаркою Ірину Басс, були звіти різних комісій. Головні точки тих звітів:

Богдан Лещишин, фінансовий референт, пригадав, що попередній фінансовий звіт був опублікований у „Віснику СКВУ" за листопад 1974 р. Тому, що Комітет в Торонті є під патронатом СКВУ, а також подекуди діє і поза Канадою, Контрольна Комісія СКВУ перевірить його фінансові книги, а тоді знову буде опублікований в пресі фінансовий звіт Комітету. Від 31 січня 1974 р. до 31 грудня 1974 р. приходи Комітету становили 74,549.00 дол., а розходи — 69,890.00 дол. Точніший звіт був розданий присутнім і він буде незабаром опублікований. Торонтський координаційний Комітет Мороза також очікує фі-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Борис Ямінський написав книжку про президента Австрії

Під час найбільш традиційного балю Европи, який щороку відбувається у віденській опері, федеральний президент Австрії д-р Рудольф Кірхшлеґер прийняв 6-го лютого ц. р. на інтерв'ю Бориса Ямінського. На світлині (зправа): президент Австрії д-р Рудольф Кірхшлеґер, автор і журналіст Борис Ямінський та Романа Мельничук, яка йому асистувала при цьому інтерв'ю.

Відень. (Роман Мельничук). — Борис Ямінський молодий український журналіст у Відні, написав книжку про президента австрійської республіки, д-ра Рудольфа Кірхшлеґера, яка появилася в день 60-річчя Президента, 20 березня 1975 р. Авторові вдалося перемогти декілька видатних австрійських журналістів, які також мали в пляні написати таку книжку. В довгих розмовах з автором, д-р Кірхшлеґер дав йому всі потрібні інформації про своє життя, які використані в біографічній частині. В слідуючих розділах Борис Ямінський аналізує політичні думки, які Рудольф Кірхшлеґер заступав у своїй функції міністра закордонних справ Австрії та від 8-го липня 1974 р. як президент австрійської держави. В третій частині книжки поміщені репортажі про виборчу кампанію, про день виборів і день інавгурації нового президента. При кінці тексту поміщені інтерв'ю з жінкою і сином д-ра Кірхшлеґера та думки видатних австрійських політиків, як канцлера - прем'єра д-ра Крайського (Соціялдемократична партія) і предсідників Народно - консервативної та Ліберальної партії і ін., що їх вони висловили про ролю президента Кірхшлеґера в австрійській політиці. Книжка написана німецькою мовою, має понад 200 сторінок і є ілюстрована численними світлинами. Всі зацікавлені можуть замовити цю книжку у видавництві — замовлення та грошевий переказ (моні ордер) на суму 11 дол. (10 дол. за книжку і 1 дол. за порто) післати на адресу: Verlag Dkfm. Willi Schlager Seilerstätte 22, A — 1010 WIEN AUSTRIA (EUROPE)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вирок юристів: беззаконня в СССР

Дуже добре сталося, що група видатних американських юристів подала до публічного відома висліди своїх понад однорічних заходів з метою добитися звільнення 20-ти совєтських в'язнів, переважно жидівської національности. Всі ці заходи, які очолив міжнародно - відомий юрист ще з нацистського нюрнберзького процесу Телфорд Тейлор, були успішні у тому значенні, що проф. Т. Тейлорові совєтський уряд дав дозвіл репрезентувати перед совєтськими властями групу совєтських в'язнів і подати від їхнього імени відповідні аплікації. Це правдоподібно перше таке досягнення іноземного юриста, коли йдеться про оборону совєтських в'язнів.

Інший важливий аспект цієї акції американських юристів це те, що вони упродовж майже двох років призбирали об'ємисту документацію про совєтську поліційну систему, совєтське судочинство і про умови у совєтських тюрмах. Ця документація була ґрунтовно перевірена фахівцями і кожен совєтський судовий вирок був проаналізований у світлі доказового матеріялу, судової процедури та у світлі совєтських законів.

На основі цього довгого і фахового досліду американські юристи дійшли до висновку, що всякі суди в СССР, які судять громадян за їхні переконання, чи з політичних мотивів, діють по лінії напрямних, визначених слідчою поліцією, тобто КҐБ, і судять так, як цього КҐБ вимагає. Для засуду поліція підбирає потрібні „докази", оформлює акт обвинувачення, і обов'язком судді є підсудного засудити відповідно до одержаних даних.

Ніякого значення в СССР не має право на оборону, яку передбачає закон. У совєтській системі і в совєтському судочинстві адвокат є часткою совєтської поліційної структури терору і репресій і він мусить точно достосовуватися до побажань чи вказівок поліції. У найкращому випадку він може просити про „лагідніший вирок".

Всі ці ствердження, які за своєю суттю для нас не є ніякою новиною, набирають іншої ваги в очах західнього світу, який не має вже ніяких підстав припускати упередженість, чи навіть „пропаганду" у протисовєтських політичних цілях. Йдеться тут про об'єктивні ствердження і висновки фахівців юридичної теорії і практики, в тому фахівців, які спеціялізуються у совєтському праві.

Ініціятива 14-ти американських юристів і проф. Т. Тейлора додатково вказує на ще одну ефективну форму боротьби зі зовні з порушуванням законности в СССР. Можна тільки жалкувати, що власне таких можливостей досі не використано для оборони політв'язнів українців.

Подвійний шантаж

Недавно подано до загального відома, що демократичний сенатор Едвард Кеннеді із Массачусетс майже рік тому нав'язав контакт із деякими членами північнов'єтнамського уряду в справі одержання інформацій про 1,300 американських вояків, які пропали без вісті під час В'єтнамської війни. Між іншим, в кінці грудня 1974-го року сенатор Кеннеді написав у цій справі листа до північнов'єтнамського міністра закордонних справ Нґуєна Дуй Трінга.

Відповідь, яку одержав сенатор Кеннеді від цього представника комуністичного режиму, являє собою виразну спробу шантажувати уряд ЗСА безпосередньо і також за посередництвом родин тих пропалих без вісті американських вояків. Північнов'єтнамський міністер у листі натякнув, що його уряд має деякі інформації про долю цих американських вояків, але заявив, що Ганой не передасть цих інформацій аж поки Америка не змусить президента Південного В'єтнаму Нґуєна Ван Тію залишити пост і поки ЗСА не припинять всієї військової допомоги для Сайґону. Це становить явну спробу використати справу пропалих без вісті вояків для того, щоб одержати від Вашинґтону концесії.

Сама спроба цього подвійного шантажу є достатнім доказом, до яких підлих заходів готовий вдатися комуністичний режим, щоб тільки добитися своєї мети. Але натяк північнов'єтнамського комуністичного ватажка, що Ганой має деякі інформації про пропалих без вісті американських вояків є також страшною наругою над родинами цих вояків, бо знову збуджує в них надію, що їхні батьки, сини чи чоловіки ще живі. А в минулому Ганой твердив, що „виконав всі постанови паризького мирового договору" щодо передання інформацій про полонених американських вояків і про тих, які згинули на території Північного В'єтнаму, та що жадних інших інформацій про американських вояків не має. За твердженням речників американського уряду, 1,300 американських вояків, які пропали без вісті, правдоподібно не живуть. Натяк Ганою на те, що він нібито має деякі інформації про пропалих без вісті, явно придуманий на те, щоб ці родини пропалих зі свого боку відповідним натиском на свій уряд причинились до прийняття та задоволення вимог комунов'єтнамських шантажистів.

Сенат проголосував 3.9 більйона долярів на закордонну допомогу

Вашинґтон. — У середу, 19 березня, Сенат 57-ма голосами проти 40 проголосував призначити на закордонну допомогу 3.9 більйона долярів, але раніше відкинув додаток, який пропонував призначити на реконструкцію Камбоджі, Південного В'єтнаму і Ляосу 59 мільйонів долярів. Натомість Сенат призначив додаткових 130 мільйонів на програми обмеження наркотиків і харчову допомогу. Минулого тижня Палата Репрезентантів проголосувала на закордонну допомогу призначити 3.5 більйонів долярів. Тепер версії обох законопроєктів будуть передані спільній комісії обох Палат Конґресу для полагодження розбіжностей. Білий Дім вимагав, щоб закордонна допомога під час поточного фіскального року виносила 6 більйонів долярів, але законодавці на цю суму не погодилися. Того самого дня, тобто, в середу, 19 березня, конґресові лідери рішили відкласти на пізніше обговорення наглої військової допомоги для Камбоджі, не зважаючи на те, що Білий Дім продовжує закликати законодавців негайно схвалити цю допомогу.

УВУ У КРИТИЧНІЙ ФАЗІ СВОГО ІСНУВАННЯ

У зв'язку з новим законом про високі школи в Баварії, де від 1945 року є осідок Українського Вільного Університету, для цієї унікальної в історії народів світу високої школи, що збереглася за межами свого краю понад 50 років, заіснувала велика загроза. Справа, як останніми днями поінформував редакцію „Свободи" ректор УВУ проф. Володимир Янів, не стосується питання академічного рівня, педагогічного і науково - дослідного персоналу, але питання матеріяльного забезпечення.

Ректорат УВУ подав баварському міністерству освіти, у віданні якого згідно з федеральною західньонімецькою конституцією є шкільництво всіх типів на терені Баварії, всю потрібну документацію, коли йдеться про академічний аспект питання признання за УВУ прав акредитованої приватної високої школи. Ця справа у висліді зусильних заходів ректора В. Янева упродовж останніх років розв'язана цілком задовільно і знайшла повну апробату компетентних чинників. Щоб, однак, УВУ міг дістати постійну акредитацію, питання фінансового забезпечення УВУ є сьогодні засадничою справою в додатку до недавно закупленого власного дому, що повністю відповідає потребам УВУ.

Користаючи з перебування ректора В. Янева в Ню Йорку, ми попросили його з'ясувати докладніше ситуацію, в якій тепер находиться УВУ, насвітлити дотеперішню працю, досягнення і недоліки, а також висловитися на тему форм і способів допомоги для УВУ з боку українського громадянства в ЗСА і Канаді. У розмові проф. В. Янів відзначив на самому вступі, що УВУ сьогодні „находиться між вершинами і пропастю". З одного боку, УВУ тільки за час минулого року зареєстрував ряд серйозних досягнень у своїй педагогічній діяльності, на основі яких цей рік перейде до історії як один з найкращих років за минулих 54 роки, з другого боку, — у тому самому часі саме існування УВУ найшлося перед небезпекою, враховуючи брак потрібних матеріяльних засобів. Очевидно, політика „відпруження, яка охопила також Західню Німеччину, уряд якої в ім'я „добросусідських відносин" з СССР почав достосовуватися до побажань совєтського режиму, обмежуючи допомогу для т. зв. еміґрантських установ, які стоять на антисовєтських позиціях. Мало того, є всі дані припускати, що до трьох років вся допомога еміґрантським установам будь - якого типу буде цілком припинена.

Як відомо, дотації федерального німецького і баварського урядів становили в бюджеті УВУ важливу позицію і у великій мірі доповняли прибутки з оплат студентів та з пожертв на фонд УВУ українського громадянства в різних країнах поселення. Дальше існування нашої високої школи і її державне визнання залежатиме від того, які фонди на цю ціль українське громадянство в діяспорі зможе і захоче зорганізувати у формі постійної фундації УВУ, прибутки з якої покривали б поточні витрати університету.

В минулому році УВУ продемонстрував конкретними досягненнями, що він, як єдина того типу українська висока школа, може зробити на відтинку навчально-викладовому, міжнародних наукових зв'язків та науково - видавничому.

Навчально - викладова діяльність

За інформаціями ректора В. Янева, УВУ в 1974 році значно „зміцнив викладальну діяльність. Розбудовано літній семестер і щодо числа висококваліфікованих професорів, щодо числа студентів і щодо числа предметів. Під цим оглядом 1974 рік був роком справді рекордовим: 48 професорів, з того 18 з-поза океану (11 з ЗСА, 6 з Канади і 1 з Бразилії). Дуже ефективною і позитивною виявилася співпраця з Центральним Мічиґенським Університетом. Минулорічний літній курс був успішний. Ще краще заповідається такий же курс з цим університетом у цьому році. Цей курс має крім того важливу „зовнішню програму", що включає зустрічі з різними іноземними науковими установами та інституціями", говорив проф. Янів.

Інший аспект діяльності УВУ — це систематичні курси українознавства для студентів вищих кляс середніх шкіл і університетів та коледжів, які прагнуть поглибити свої знання з окремих ділянок українознавства. Такі курси відбуваються, як поінформував ректор В. Янів, два рази до року — весною і літом, працюють за стисло виробленою заздалегідь програмою. По закінченні курсу студенти дістають свідоцтва.

Видавнича діяльність

„З 1974 року ми особливо задоволені" — заявив проф. В. Янів, інформуючи про появу семи публікацій УВУ, в тому збірника на пошану ректора проф. Івана Мірчука з участю двадцяти авторів, мистецької серії, серії монографій і серії наукових скриптів. Розпочато також нові серії видань: а) зошити української діялектології за редакцією проф. Олекси Горбача, б) зошити Дослідного інституту при Катедрі біґевіоризму „Етологія" за редакцією проф. Й. Кратохвіля.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Я. Гайвас

ДВІ ПОСТАВИ ДО ЖИТТЯ

Почнемо з двох цитат: „Досвід останніх поколінь найповніше переконує мене, що тільки незламність людського духа, який протиставиться силою змінному наступові насильств, що загрожують йому, готового до жертви й смерти, та проголошуючого: „Стій! Ані кроку далі!" тільки така незламність духа запевнює справжню оборону миру для одиниці, для всіх і для цілого людства". І друга цитата: „Якщо ж іде про мене особисто, то такі везначення, як „герой", „діяч-борець", „символ народу" — завжди були і є для мене беззмістовні і пусті... Кожна людина в стражданні — велика, вона височіє понад всякими героями, борцями, символами".

Чиї це цитати і звідки? На перший погляд перший з них звучатиме для нас як один із закликів нашої націоналістичної літератури, або просто вислів покійного Дмитра Донцова. А другий, мусимо признатися, досить незвичний для нашого вуха, непопулярний, можна б навіть сказати, не має „повних громадських прав,"бо чується його серед нас тільки врядигоди і викликує він радше спротив, як відгомін. Ці дві цитати — це дві зовсім інші постави до життя. А належать вони: перший представникові державного народу, який виступив на бій з внутрішніми брехнею, насильством, несправедливістю і терором — письменникові Александрові Солженіцину (місячник Культура ч. 10, жовтень 1973), а другий — представникові поневоленого народу, співредакторові журналу, що стоїть на національно-визвольних позиціях — жовтові Богданові Бойчукові (щоденник Свободи, ч. 16, 1975).

Приймаємо, що наведені слова не фрази і не пустопорожні калямбури, що їхні автори стоять за ними, вірять в них і готові їх захищати в потребі. Якщо йдеться про А. Солженіцина, то в цьому не може бути сумніву. Він показав і доказав, що за висловлені ним думки й погляди він стоїть незламно й готовий заплатити за них всяку, навіть найвищу ціну. Він активно у найважчих умовах протиставився злу, клеймив його й викликав на бій. Ніколи ілюзій він не мав щодо того потворного зла, яким є большевизм. Тому у своїх творах він виразно писав, а можливо навіть остерігав: на боротьбу з большевизмом може іти тільки той, хто готовий у цій боротьбі загинути. А Солженіцин сам умів і других кликав кинути в лице ворогові людини і людського роду взагалі, потужному режимові, найбільшій і найжорстокішій у світі поліційній системі, яка намагається не лише проникнути у найтайніші заглибини людського життя, але й узяти їх під свою контролю, — „Стій! Ані кроку далі!".

Б. Бойчук має рацію: оце маємо перед собою в особі А. Солженіцина борця і діяча героя і символ народу. Людину, яких десятки і сотні гинуть у боротьбі, а ті, що залишаються при житті, ведуть народ на штурм нових висот, до нових здобутків, до творення нового кращого життя. І власне такі люди разом із своїми народами визволюються і будують власні обителі, свої ні від кого незалежні держави, творять новий лад, штовхають і ведуть ціле людство вперед. Очевидно, говорячи про „символ народу", „герой", „діяч — борець", Б. Бойчук не мав на увазі ані А. Солженіцина, ані його вислову. Але Б. Бойчука зформулювання, внутрішній зміст цих слів повністю вкладаються у наведений вислів А. Солженіцина.

Так, як не маємо сумніву, що А. Солженіцин цілим своїм єством стоїть за своїми поглядами, так само не сумніваємося, що висловлені й наведені тут думки Б. Бойчука є ядром і суттю його духового світу.

Гляньмо тепер коротко, яким фактичним змістом, тобто яким людським поступуванням, об'єктивуються, виявляються погляди Б. Бойчука. В його з'ясуванні є дві частини: неґативна й позитивна. Неґативна — це те, що він відкидає, що він називає „беззмістовним і пустим. Він, як це видно з його слів, наведених вгорі, — „Кожна людина в стражданні — велика, вона височіє понад усякими героями, борцями, символами", — неґативно ставиться до активної боротьби, до героїзму, навіть до жертви, що стає символом для національного колективу та для одиниці, зате позитивно оцінює пасивне страждання, яке „височіє" над усім іншим.

Дві цитати, дві постави, два світи.

Ці два, такі зовсім різні підходи й розуміння суті життя, такі старі, як старий людський рід. Їхнє з'ясування й протиставлення, увипуклення одного й другого для нас сьогодні найактуальніші, бо життєво важливі. І тому треба бути вдячним Б. Бойчукові, що так виразно й безкомпромісово зформулював духовий зміст і життєву поставу тієї, сподіваймося, невеликої частини нашої громади, для якої „герой", „діяч — борець", „символ народу завжди були і є... безмістовні і пусті".

Для нас на історичному роздоріжжі, а ще більше „під височенною камінною скалою", безжалісний вибір: стати каменярами, на кістках, на трудах і поті яких може прийти „щастя всіх", або вижитися в стражданні. Світ перейшов і далі переходить через сьогодні ще може незглибимі зміни, й постава української людини буде зумовляти дуже багато, а навіть повинна заважити на висліді тих змін. Хоч зрушені людиною події своєю величиною й могутністю нераз переростають її наявні сили, але видержливість, чинне противставлення „долі", чужим силам, власне — постава „діяча-борця" і „героя", єдині здібні повернути ті події у бажаному напрямі. „Страждання", а не активна боротьба, терпіння, а не віддавання останньої краплі поту, можуть бути шляхетні, але вони не можуть повернути розвитку подій.

Ця фундаментальна проблема не чужа ніякому народові на протязі його історич-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р Михайло Стефанів

НЕМОВЛЯТА І КУРЦІ, ЇХ БАТЬКИ

У статті „Нове про куреня", „Свобода", 31-го січня, ми звернули увагу курців на нові знахідки про створювання куренням циґарок, непомітної для звичайного лікарського обстежування, обструкції периферичних дихальних шляхів, що від продовжуваного куреня можуть розвинутись у хронічний невиліковальний смертельний стан.

Сьогодні скажемо, що курці не тільки самі собі шкодять, але шкодять ще й тим, що не курять, але живуть разом з ними в одному помешканні. Тут йдеться головно про дітей, а в першій мірі про немовлят до 1-го року життя.

Відносно цієї проблеми британські дослідники з Медичної Школи шпиталю св. Томи в Лондоні перевели докладні досліди і опублікували їх в медичному тижневику „Лянсет" за 2-ге листопада 1974 р.

Для цієї цілі згадувані дослідники обстежили впродовж 5-ти років понад дві тисячі дітей (від уродження почавши, а на 5-му році життя скінчивши), відмічуючи, котрі з них хворіли пневмонією (запалення легень) чи бронхітом, скільки разів, а котрі трималились здоровими. Теж докладно нотовано, чи обоє батьки курили, чи тільки одне із них, чи може взагалі не курили. Дослідники брали до уваги й те, хто з батьків, курці чи не-курці, відкашлювали ще й флеґму.

Кінцевий результат цих п'ятирічних досліджень виявив, що, де обоє батьків курили, там захворювання на пневмонію або бронхіт досягало в немовлят до 1-го року життя 18 відсотків, а де ще батьки, одне або обоє, відкашлювали флеґму, то аж 23 відсотки. Зате у не-курців захворювання немовлят на згадувані хвороби доходило тільки до 7.6 відс., а де батьки відкашлювали флеґму — то до 10 відс. Де одне курило, там кількість захворювань була посередня між тією, де обоє батьки курили, а тією, де зовсім не курили. Чим діти старші, — почавши від 2-го року життя, — тим більше буває їх дихальний механізм відпорний на шкоди від батьківського курення, але все ще виразно помітні вони до 4-го року життя. У випадках, де в родині курить тільки мати, її куреня, треба сподіватись, завдає дітям більше шкоди, як було б це від батьківського, бо мати ближча дітей і більше часу з ними проводить. А ще докладніше кажучи, шкідливий матірний вплив курення починається від зачаття, якщо вагітна жінка курить. Про це свідчать пересічно легшію вагою немовлята від матерів - курців, значить — до певної міри недорозвинені і більше вразливі на шкідливе довкілля, а в тому і на (батьківське) курення, а в парі з цим вразливіші на пневмонію, бронхіт тощо.

Наведені результати наукової студії — це поважна пересторога курящій молоді і молодим супружжям, що після одруження прагнули б мати здорових, здібних і сильних дітей. Вони стоять перед альтернативою: курити і народжувати частково ненормальних дітей та вирощувати їх у трійливих залишках курення з подвійною загрозою здоров'ю їх немовлят, або кинути курення і виховувати свої насліддя без тютюнової загрози.

До цього слід ще додати, що атаки пневмонії і бронхіту в немовлячому віці, не зважаючи на модерне лікування, все ще можуть кінчитися смертю. Якщо немовля щасливо виживе і клінічно видужає, то евіденція вказує на заіснування певних шкод віддихового проводу цих дітей, що позначується у них перевагою грудних симптомів та дефіцитом вентилярних функцій. Довготермінові консеквенції таких дитячих хвороб стверджено на численних пацієнтах від немовлячого віку аж до їх 20-го року життя. Тому у цьому віці дослідники запримічували перевагу хронічного кашлю звичайно у тих осіб, що перед другим роком життя хворіли пневмонією або бронхітом. Якщо у 20-му році життя запримічуються такі довготермінові ефекти, то це може залишитись у середньому і в пізнішому віці, і причинитись до розвитку хронічної дихальної хвороби.

Шкоди, заподіювані дітям від курення, доказано науковими методами, але їх не трактується поважно повною уявою цих шкідливих наслідків, тому наліг курення перемагає.

Коли б мати була повністю свідома хоч би в цій статті описаного нещастя, що його може спричинити вона, або таки спричинює куренням своїй дитині, то її материнська любов поборола б без найменшого сумніву сліпу пристрасть куреня, і вона ходила б далі навшпиньках, щоб не збудити свого немовлятка, але без цигарки в устах.

Григорій Костюк

ОБРАЗОТВОРЕЦЬ „ВРЕМЕНІ ЛЮТОГО"

(До 70-річчя життя й 50-річчя літературної діяльности Уласа Самчука)

(4)

Пускаючи в люди „Юність Василя Шеремети", автор цими словами фактично накреслив основні напрямні свого нового творчого задуму.

Революція 1917 року. Розпад Російської імперії. Постання й поступове утвердження України, як держави, як культурно-історичної цілости. Наростання дев'ятого валу революційної бурі, формування нового типу української людини та її роля в тих феноменальних обставинах. Це тема першого тому трилогії — „Морозів хутір".

Наслідок усіх цих подій і фактів — поява нової форми державного співжиття на руїнах російської імперії, що її почали визначати абревіятурою СССР. З цим настала темна доба сваволля й терору. Місце і роля в цих макабричних обставинах української людини. Це тема другого тому „ОСТ" — „Темнота".

Ми не знаємо ще змісту третього тому. Припускаємо, що це буде спроба розгадки й синтези доби революції й терору та накреслення ідей і шляхів виходу з трагічної доби „Темноти".

„Морозів хутір" починається таким символічним образом: міська двоклясова школа в Каневі на весні 1917 року. Перші місяці революції тут ще нічого не змінили. Як і багато років перед тим, старша кляса чекає на Афогена Васильовича, учителя історії й географії великої російської імперії. На стіні висить коштовна мамостатична карта европейської Росії, як символ величі й непорушности імперії. І раптом випадок: Василь, син Івана Морова, роздратований збиточником Андрієм, хапає чорнильницю, жбурляє в Андрія. Той спритно ухиляється, а чорнильниця потрапляє просто в центр карти европейської Росії.

„Удар був міцний і щирий. Чорнильниця розсипається на кусники, карта оздоблюється кількома, повними експресії, чорними місцями, і найбільше з них геть чисто змазує Центральний край"...

Не знаємо, чи автор свідомо ввів цей епізод, як символ, як передбачення недалекого майбутнього російської імперії, чи це випадок. Але незалежно від цього це образ надзвичайної глибини й суґестивности. Це звучить як увертюра до великої трагедійної драми. 1917 рік. Ним кінчалася стара російська імперія, на мапі якої ні місця ні назви України не значилось. Тепер на цій мапі лиш чорна пляма з виразними патьоками в різні боки. Мапу треба тепер накреслити і перемальовати по новому. Як? Це залежить від співвідношення тих сил, що прийшли до життя й діяльности в цей буревійний 1917 рік.

Чи ж у цій акції накреслювання нової мапи на руїнах старої російської імперії візьме участь та сила, що з перших революційних днів 1917 року назвала себе Україною? Оці всі питання й є центральною темою „Морозового хутора". Розбуджені революцією й покликані до творчого життя поневолені народи Росії почали таки перекраювати по-новому імперську мапу. Заявив своє право на окреме місце на мапі й український народ. Всупереч єдинонеділимській імперській свідомості, народжувалася візія незалежної української держави. І цей мотив стає одним з основних в сюжетній лінії трилогії „ОСТ". Уже в початкових розділах „Морозового хутора" він зухвало вривається в застояну імперську атмосферу української провінції і владно заявляє про себе. Виразником цього мотиву, цієї ідеї стає наймолодший з братів Морозів — Андрій, тоді ще скромний учень останньої гімназійної кляси, а пізніше — один з найвидатніших дієвих персонажів роману. Спровокований імперською свідомістю оточення (князь Демідов, учитель російської історії Афоген Васильович і навіть старший брат Іван), Андрій виголошує такий полемічний монолог:

„Коли послухаєш політиків нашого часу, видається, що досить спалити кілька портретів Шевченка чи книжечок, виданих Просвітою, і справу вирішено. Помиляєтеся ви всі трагічно і безстережно, коли думаєте, що наша справа керована такими ось паперовими знаками. Наші люди і ті найкомічніші є гнані одним і тим самими чортом, яким свого часу були гнані люди Святослава Завойовника, Володимира Святого чи Ярослава Мудрого. Ви думаєте, що даремно воскрес тризуб Володимира або ідея відновити в Києві великий стіл нашого державного первопочатку? Ви думаєте те, що німці створили Брест-Литовськ? Ви думаєте, що Росія — заборола перед ґерманами... Ви нарешті думаєте, що варто злякати мене, що писані моєю мовою книжки не читатимуть у світі й я перестану їх писати. Що Шевченко був висланий за Урал випадково, що росіяни кажуть „ніколи", що мої брати їх підтримують своїми п'ястуками, що Европа нас не знає, що світ нас не хоче... Помиляєтеся всі, що так думаєте, бо природа, в якій суджено нам жити, диктує нам свої закони і ми є тільки її сліпими виконавцями. Заперечити нас нема змоги. Ми в пульсі і ритмі землі, в її космічному круговороті і вигнати нас звідти нема покищо сили. Ми будемо, і тільки тоді, як ми саме будемо, почнеться нова ера культурного завершення цього моста між Европою та Азією".

Це типово романтичний монолог того молодого покоління, яке щойно спиналося на ноги і юним інстинктом своїм гостро вичувало велику ідею України. Андрій далі запально доводив, що росіяни мусять почати думати „категоріями живих людей", мусять збагнути логіку історії й зрозуміти нас. Бо інакше, — пророчив він, — „нашому просторові загрожує смерть. Його залллють не ґермани, а Азія, дракони, і тоді народиться Чінгіз-Хан московського виробу, і хто знає, чи ґермани знайдуть діющу зброю проти того... Похід Азії почався. Україна в народженні. Европа у відступі".

(Продовження буде)

Відбулася зустріч Л. Брежнєва з партійними керівниками України

Київ. — Згідно з повідомленням московської „Правди" з 17 березня, генеральний секретар ЦК КПСС Л. Брежнєв у дорозі на Угорщину зупинився в Києві 16 березня, де відбув розмови з „керівниками Комуністичної партії і уряду республіки". На залізничній станції його вітали В. Щербицький, І. Грушецький, А. Ляшко і „інші керівники республіки". Темою розмов була справа виконання „народногосподарських плянів і соціялістичних зобов'язань вирішального, 1975 року і п'ятирічки в цілому, підготовки і ходу весняних польових робіт". Особливо Брежнєв мав цікавитися, — як пише „Правда", — тим, як працюють партійні організації Української ССР на відтинку реалізації всіх цих господарських плянів.

З Києва Брежнєв виїхав до Будапешту на з'їзд Угорської Соціялістичної Робітничої Партії. З ним з України поїхав також В. Щербицький.

УВУ У КРИТИЧНІЙ ФАЗІ СВОГО ІСНУВАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

„Сума видань 1974 року переходить пересічну суму видань мюнхенського періоду", — сказав проф. В. Янів. „Ми зареєстрували зріст на 79 відсотків. Пересічно було 3,9 видань річно, ми мали 7 видань об'ємом 59,5 аркушів, тобто 952 сторінки. Пересічно, об'єм видань був 36 аркушів друку".

Міжнародні наукові з'їзди

1974 рік був роком активної наукової діяльности професорського складу УВУ на відтинку зв'язків і контактів з науковими неукраїнськими колами. У цьому році було влаштовано 8 вечорів у п'яти різних місцевостях Німеччини, Австрії та Ліхтенштайну при співучасті восьми різних наукових іноземних установ, репрезентованих 15 науковцями. На цих вечорах виголошено 28 викладів при пересічній кількості учасників — 52 осіб. За час двох останніх років УВУ втримував ділові наукові контакти з 27 науковими установами західніх европейських держав. В часі спільних зустрічей прочитано 80 рефератів вченими з 10 національностей.

Цю акцію УВУ продовжує в цьому році і першим кроком на цьому шляху була зустріч в Інституті Славістичних Студій при Сорбоні в Парижі, при нагоді якої надано почесний докторат УВУ сеньйорові славістичних наук, д-рові П'єрові Паскалеві. На церемонії було присутніх 10 французьких науковців-славістів.

Наукова діяльність УВУ, виявлена у такій формі назовні упродовж останнього часу забезпечила це, що про УВУ появилася дуже позитивна за змістом інформація у німецькій енциклопедії „Брокгавз". УВУ є єдиною українською науковою установою, що про неї у цій авторитетній енциклопедії є окрема ширша згадка.

Справа дому УВУ

Поширення викладової і наукової діяльности УВУ, з одного боку, і вимоги баварського уряду, з другого, зумовили те, що керівництво УВУ рішилося купити в Мюнхені відповідний до потреб власний будинок. Допоміг в цьому Верховний архиєпископ кардинал Йосиф Сліпий своєю пожертвою 500,000 нім. марок. Додаткова пізніша, вже по завершеній купівлі, дотація Баварської фундації в сумі 450,000 нім. марок, допомогла у значній мірі розв'язати справу довгу на будинку, за який заплачено 1 мільйон 200 тисяч нім. марок, не рахуючи коштів необхідного ремонту та д о с тосування приміщень до потреб університету, які збільшать кошти будинку до суми кругло 1,5 мільйона нім. марок. Іншими словами, кошти купівлі і ремонту будинку покриті тільки частинно і до заплачення ще остається близько 500,000 нім. марок, тобто яких 200,000 долярів.

Інша справа, це кошти удержання будинку на поточній базі і також питання забезпечення фінансового персоналу професорського і адміністраційного. Все це вимагає додаткових постійних фондів і згідно з вимогою баварського уряду, у віданні якого є справа акредитації, УВУ мусить мати опертя на окремій фундації, яка фінансуватиме поточні кошти, зв'язані з діяльністю університету.

Проф. В. Янів поінформував, що основним тепер є переведення в життя пляну збирання фондів для Фундації УВУ в сумі 1 міл. долярів, які були б відповідно інвестовані і з яких можна б мати потрібні прибутки. Ця функція, сказав він, падає на українське громадянство в діяспорі. „Якщо українське суспільство хоче мати власну високу і справді незалежну та на належному академічному рівні високу школу, воно мусить подбати про потрібні фонди. Власті УВУ зі свого боку зробили все, щоб втримати на висоті академічний рівень УВУ, забезпечити з того боку його позиції назовні, дістати признання з компетентних німецьких академічних кіл. Більше, однак, ці власті зробити не можуть. Слово за українською громадою, за нею відповідальність за дальшу долю УВУ", — сказав у заключному слові проф. В. Янів.

Сума одного мільйона долярів — велика, але не така велика, щоб її не можна було реалізувати. Треба надіятися, що українське громадянство, належно доцінюючи важливість власної високої школи, відгукнулося на заклик ректора УВУ проф. В. Янева. На терені ЗСА Фундація УВУ є в стадії завершування. Інформація ректора УВУ проф. В. Янева про досягнення і труднощі УВУ, що її друкуємо, має за завдання показати українському суспільству, що кожна пожертва на фонд УВУ є вкладом в загальноукраїнську справу, в справу справді вільної і справді незалежної української науки.

м. с-ий

Станиця Братства І УД УНА в Ню Йорку відбула річні збори

В п'ятницю, 7-го березня ц. р. Станиця Братства кол. Вояків І УД УНА в метропольному Ню Йорку відбула Річні Загальні Збори, які відкрив її голова Р. Данилюк вітаючи присутніх 49 членів, а зокрема голову Головної Управи д-ра Р. Дражньовського та інж. І. Мокрівського — голову ТУІА. Рівночасно голова з приємністю відмітив, що цього року Т-во Українських Лікарів Америки очолює д-р Ю. Кушнір, а СУМА М. Шміґель — оба члени Станиці Братства.

Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять покровителя Дивізійників, Архиєпископа Івана Бучка та Генерала Тараса Чупринку — Шухевича в 25-ту річницю його геройської смерти.

Зборами проводила президія в складі: д-р Р. Дражньовський — голова та К. Григорович і В. Керод — секретарі. Про діяльність Станиці звітував уступаючий голова Р. Данилюк, який, як 1-ий містоголова, три тижні по минулорічних загальних зборах після того, як голова Р. Гасцький захворів, а відтак зрезиґнував, перебрав провід Станиці. Завдяки тісній співпраці всіх членів Управи, Станиця була ввесь час діяльна і крім відзначення 30-ліття бою під Бродами, зорганізувала цілий ряд інших імпрез. Річницю бою під Бродами відзначено Святочною Академією при співучасті Станиці в Нюарку. Зорганізовано зустріч Станиць Сходу; проведено збірки на охорону могил та суспільну службу комбатанта; пам'ять покровителя Дивізії, Архиєпископа Івана Бучка, вшановано в 40-ий день Його смерти Панахидою та вечором споминів; членство станиці зросло із 75 членів до 90.

Про фінансові досягнення, які в цьому році подвоїлись завдяки жертвенній праці імпрезового референта С. Шепаровича та всіх членів Управи, звітував скарбник В. Миськів.

Управа Станиці призначила частину доходів із імпрез в сумі 1,000 дол. на громадські цілі та на пресу молоді. По 100,00 дол. призначено на: фонд будови церкви св. Юра, НТШ, УВАН та Стипендійний Фонд УРС; по 50 дол.: молодіжні журнали — „Веселка", „Крилаті", „Юнак", вид. фонд УРС та українським дітям у Бразилії і для ЛМК в Ню Йорку. На комбатантську пресу призначено 300 долярів.

Загальні Збори уділили уступаючій Управі абсолюторію з признанням за її діяльність та вибрали нову Управу в такому складі: Р. Данилюк — голова, Р. Кобрин — 1-ий заст. голови, В. Керод — 2-ий заст. голови, Я. Гуменюк — секретар, В. Миськів — скарбник, С. Шепарович — імпрезовий реф., О. Гого-Слупчинський — мистецький реф., Г. Яремчук — госп. реф., Я. Балабан, І. Бродило, М. Бурчак, М. Виноградник, А. Закревський, В. Поритко, Т. Соробей — вільні члени; Р. Гасцький, В. Микула, Б. Семенюк — Контрольна Комісія; К. Григорович, Л. Вербенець, М. Мац — Товариський Суд; Р. Костирка, П. Згоба, М. Канятин — прапороносці.

ДВІ ПОСТАВИ ДО ЖИТТЯ

[illegible] (Закінчення зі стор. 2-ої)

ного існування, не чужа вона й нам. Періоди зневіри, великих ударів і поразок, важких до розв'язки ситуацій, великі людські катастрофи й страти часом породжують, а завжди якоюсь мірою зміцнюють, настрої „перестраждати", бо й так „встоятись немає сили". Такі настрої нераз стають масовим явищем. Ось, наприклад, післявоєнна Европа. Безглуздя воєнних злочинів і самої війни, нещастя, які притолочували людину і цілі людські групи, післявоєнний стан „ні миру — ні війни", створили дуже пригожу атмосферу для поширення течій і настроїв, які бачили людину безрадною й безпомічною, відчуженою від оточуючого її світу, поринулою у своїх труднощах і болях, які стали центром її існування, і виходом з яких є тільки шукання особистого щастя, чи забуття. „Голе життя" і його проминаючі радощі мали змінити активну поставу, працю й зусилля, а навіть жертву для чогось, що понад людиною і понад її часовим існуванням. Як знаємо, ті настрої прибрали навіть у деяких випадках відносно агресивну поставу, протиставляючи герові „антигероя", моралі творчого напруження-мораль спокійного споживання, консумеризму, доки є змога на це.

Все це є людські речі і самим осудом, та засудом не можна впоратися з ними. Їх у першу чергу треба зрозуміти, побачити їхні причини й наслідки, а тоді вже розв'язувати згідно з інтересами громади й національного колективу. Особливо виразно й яскраво бачать це духові провідники народу. Всі вони, наші й чужі, вчать про „революціонера — вічного духа, що рве до бою" про те, що „лиш бороться — значить жить", та про те, що перемагають тільки ті, що борються!.

ВІК ДИТИНИ МІЖ 3 І 5 РОКОМ ЖИТТЯ — ЦЕ ЧАС, КОЛИ ДИТИНА ДІСТАЄ ВСЕ, ЧИМ ВОНА БУДЕ В ДОРОСЛОМУ ВІЦІ. ЦЕЙ ЧАС ТРИВАЄ ДУЖЕ КОРОТКО — НЕ ПРОГАЙНУЙТЕ ЙОГО ДЛЯ ДОБРА ВАШОЇ РІДНОЇ ДИТИНИ!

Ділимося сумною вісткою з Ріднею, Приятелями і Знайомими, що дня 19-го березня 1975 року відійшла у Вічність на 71-му році життя, наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ і СЕСТРА

бл. п.

ОЛЬГА З ПАГУТІВ НІМИЛОВИЧ

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 21-го березня 1975 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Mc Nerney Burnadz, 371 Lakeview Avenue, Clifton, N.J.

ПОХОРОН в суботу, 22-го березня 1975 р. о год. 8:30 рано з похоронного заведення до української католицької церкви св. о. Миколая, а після СЛУЖБИ БОЖОЇ на цвинтар Кальварія у Петерсоні, Н. Дж.

Горем прибиті:

дочки ГАЛИНА МИКИТА з мужем РОМАНОМ та дітьми ІГОРЕМ і ЛІДІЄЮ
ВІРА САЛЕВИЧ з мужем ЗЕНОНОМ та дітьми УЛЯНОЮ і ОЛЕКСАНДРОМ
син — ОСИП з дружиною НАДІЄЮ та дітьми ТАНЕЮ, МАРТОЮ і ЛІДІЄЮ
Родина в ЗСА, Канаді та Україні

З великим смутком повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в дні 10-го березня 1975 р. в селі Кульчицях коло Самбора у Львівській області на Україні, по довгих і тяжких терпіннях, відійшла у Вічність, наша Найдорожча МАТИ, БАБЦЯ і ТЕТА на 85-му році її працелюбного життя

МАРІЯ ДЕ ЦМАЙЛО КУЛЬЧИЦЬКА

з дому

ДЕ АНТОНОВИЧ ГОРДИНСЬКА

вдова по Василю, основнику і директорові многих українських установ у Львові і активним громадським діячем.

ПОХОРОН відбувся дня 12-го березня 1975 р. в селі Кульчицях. Поховано в родинній гробівці побіч мужа, матері та батьків, вироків цього села і Самбірського деканату.

Горем прибиті:

ТАРАС, син з жінкою ІРИНОЮ і дітьми БОГДАНОМ і ЗОРЯНОЮ
МИРОСЛАВ, син з жінкою [illegible] і донькою МАРТОЮ
СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ, братанок з родиною
ДАРІЯ ГОРДИНСЬКА-КАРАНОВИЧ, братанка з мужем
д-р БОГДАН ГОРДИНСЬКИЙ, братанок з родиною
д-р ВОЛОДИМИР ГОРДИНСЬКИЙ з родиною
та ближча і дальша Родина на Україні і на еміграції

КОМІТЕТ ОБОРОНИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

нансових звітів від інших канадських Комітетів, щоб їх опублікувати.

За зовнішню комісію звітував її голова Андрій Бандера. Він відмітив головно три аспекти діяльности комісії: а) контакти з пресою та інформація преси; б) виготовлення англомовних матеріялів; в) контакти з впливовими особами, федеральним урядом, діяльність на терені різних наукових конференцій тощо. Діяльність і перші заходи комісії були базовані на вістках Анатоля Радигіна і Тетяни Ходорович про долю В. Мороза. З труднощами приходилося зацікавити справою Мороза канадську пресу і в цьому допомогли демонстрації 24-го лютого і 12-го травня 1974 р. (День Матері) в Оттаві. Опісля вдалося зорганізувати виступ А. Радигіна на „Сі-Ті-Ві", проф. В. Тарнопольського на „Бетті Кенеді Шов" і Марка Бойцуна на „Норм Пері Шов". Комісія також збирала підписи під петиціями в обороні В. Мороза та опублікувала відкритий лист двохсот канадських науковців і діячів культури в обороні Мороза в різних канадських газетах в травні 1974 р. Про це появилися редакційні статті в торонтській газеті „Сан", а в Оттаві в „Оттава Сітізен". Найбільший відгук спричинила всім відома голодівка в Оттаві, спричинила розголос в пресі, телевізії і радіо, за шоінакше треба було б заплатити поверх мільйон д о л я рів. Дальша діяльність комісії: чотирикратна зустріч з міністрами зовнішніх справ Канади, різні контакти з численними послами й сенаторами, телефонічні контакти з А. Сахаровим і Тетяною Ходорович в Москві, апель Мортона Шульмана, приїзд Єсеніна - Вольпіна і Сімаса Кудірки до Канади в справі Мороза, пресова конференція в Оттаві з участю совєтолога проф. Редавея, д-ра Ю. Лурія і проф. В. Тарнопольського, резолюція Торонтської Міської Ради в обороні Мороза, постійний контакт з „Амнестії Інтернаціонал" і подібними організаціями, переведення акції збирання підписів на міжнародних конференціях тощо.

За внутрішню комісію звітувала Ірина Баср. Головні точки цього звіту такі: Комісія утримувала контакти та інформувала українську громаду про долю й акції в обороні Мороза. Впродовж року вислано понад сорок пресових комунікатів, закликів і т. п. про долю Мороза, працю Комітету, демонстрації і т. д. Відбуто вісім зустрічей з українським громадянством в Торонті та інших місцевостях. Комісія також висилала листовні звернення до всіх більших українських організацій в справі оборони Мороза, інформаційні матеріяли про Мороза, петиції для збирання підписів в його обороні і т. п.

У звіті мобілізаційної комісії її голова Олег Романишин зазначив, що на заклик Комітету Мороза в шістьох масових демонстраціях брало участь коло 8,000 осіб, а в трьох вічах і маніфестаціях — около 5,300 осіб. В менших пікетах, яких було около 20, було змобілізовано понад 600 осіб.

Видавнича комісія, за яку звітував Іван Коляска, відповідала в першу чергу за переклад і видання книжки В. Мороза в англійській мові. З накладу 20,000 примірників тепер залишилося около 4,000. Поява книжки викликала 12 рецензій в різних англомовних газетах і журналах, з яких всі були позитивні. Видавнича комісія продовж року також видрукувала 200,000 летючок, петицій і передруків рецензій.

Екзекутивний секретар Микола Мороз, інформував про працю бюра Комітету Мороза, який винаймає приміщення спільно з СКВУ і має одного платного працівника. В бюрі зберігається архів: листування, документи, тощо. З бюра йшли тисячі листів, посилок, інформацій до преси і поодиноких осіб, різних організацій та установ.

Комісії оборони Леоніда Плюща і жінок - політв'язнів при Комітеті Мороза знаходиться тепер у стадії організації і за них коротко звітували Микола Мороз і Галина Лозинська. Обидві Комісії вже видали деякі матеріяли, нав'язали зв'язки з поодинокими організаціями і особами та зробили пляни на майбутнє.

Уступаючий голова, проф. В. Тарнопольський, підсумував дотеперішню діяльність Комітету. Помимо того, що Мороз ще й досі ув'язнений, світ сьогодні знає про його долю та про його героїчну поставу в обороні людської гідности й української правди. Комітет нав'язав контакти з урядом і дисидентськими колами в Москві, впливові публікації стали в обороні Мороза, а насвітлюючи справу Мороза, насвітлено і український дисидентський рух і українську проблематику взагалі. Щобільше, виявлено, що справа Мороза — це міжнародна і понадпартійна справа, яку підтримали різні етнічні групи, включно з жидівською, різні інтернаціональні організації, всі політичні партії Канади, а в українському середовищі — всі сектори української громади. Валентин Мороз став найбільш відомим дисидентом після О. Солженіцина і А. Сахарова. Все це дає добру підставу до дальшої послідовної діяльности в обороні Мороза та інших українських політв'язнів.

Після уділення абсолюторії, вибрано нову управу в такому складі: Голова — Микола Липовецький, дотеперішній містоголова; заступник — Ірина Баср; секретар Микола Мороз; фінансовий референт — Богдан Лешишин; голова зовнішньої комісії — Андрій Бандера; мобілізаційної — Олег Романишин; внутрішної — Яків Креховецький. Вільні члени — Богдан Сірант, Геня Мур, Ярослав Заяць. Голови комісій оборони Плюща і жінок - політв'язнів, Микола Мороз і Галина Лозинська, є згідно з правильником також членами управи. Проф. В. Тарнопольський, помимо свого виїзду до Квебеку, залишається членом управи як бувший голова і буде активно співпрацювати з Комітетом.

Після дискусії над звітами й плянами на майбутнє, до слова попрошено п. Яремовича від Централі КУК, який ще раз заявив бажання Централі КУК близько співпрацювати з Комітетом. В кінцевому слові Микола Липовецький накреслив загальні пляни відносно дальшої праці Комітету, яка буде в дечому подібна до минулої, а в дечому прийматиме нові форми. Одна з більших акцій — це відзначення Дня Мороза і Буковського 29 березня ц. р., на яке запрошено відомого совєтського дисидента і письменника з Києва Віктора Некрасова, який тепер живе в Парижі.

Про свої акції і пляни Комітет і дальше своєчасно інформуватиме українську громаду. Микола Липовецький зложив подяку українській громаді за її дотеперішню моральну і матеріяльну підтримку і висловив надію, що вона і надалі підтримуватиме почини Комітету.

УККА ПРО КОНФЕРЕНЦІЮ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

їнському Інституті Америки в Ню Йорку, в якій взяли участь канцлер Бавкер та пп. Лисогір, Душник і Ревай і на якій обговорювано можливості та потребу українознавчих студій при університеті в Берклі. Після повороту канцлера Бавкера до Каліфорнії, переп и с к а в справі тих студій продовжувалася, в результаті якої канцлер Бавкер запросив українських представ н и к і в прибути на конференцію до Берклі.

На конференціях українські представники подали ряд аргументів в користь українознавчих студій в Берклі: зріст української етнічної громади в Америці й Канаді; встановлення катедр українознавства та Українського Дослідчого Інституту при Гарварді; українознавчі курси на 15-ох американських університетах і коледжах на сході, як також в Канаді. Існують українознавчі катедри або студії на університетах у Варшаві, Букарешті, Пряшеві і Празі за залізною заслоною, на університетах в Мюнхені, Геттінґен і Франкфурті в Німеччині та на університетах в Парижі і Лондоні. Більше того, існують Український Вільний Університет в Мюнхені, визнаний німецьким урядом, та Український Католиць к и й Університет в Римі. Далі, у американсько - совєтськ о м у „культурному обміні" приїжджає до Америки також значне число українських студентів, науковців та інших професіоналістів з України, які безумовно зацікавлені в українознавчих студіях в Америці. Вкінці, в Каліфорнії є понад 30.000 українців, як теж тисячі в сусідніх стейтах: Вашингтон, Ореґон та Арізона, що напевно піддержать українознавчі студії на Заході Америки. На університетах та коледжах Лос Анджелесу є понад 50 українських студентів.

Всі без вийнятку представники університету одноголосно ствердили, що українознавчі студії на університеті в Берклі мають цілком реальні можливості. Практичне застосування програми залежатиме від ряду причин, які треба взяти під увагу. Наприклад, скільки є українських студентів тепер в Берклі та скільки можна сподіватися на другий чи третій рік; чи українці хочуть три катедри, чи лише одну, катедру історії; чи вони згодилися б на програму візитної професури для українських студій (напр., історія, мова, економія, мистецтво й музика, і т. п.) Існує також проблема фондів. Каліфорнійський університет, що є стейтовим у н і в е р ситетом, одержує стейтові субсидії на програми, які ухвалює Рада Реґентів. Деякі фонди можна буде використати з незужитих резерв, одначе частина фондів мусить прийти від української громади, головно для вивінування української бібліотеки при університеті.

Канцлер Бавкер закінчив конференцію та сказав, що університет виготовить докладний плян і перешле його українським представникам для розгляду та остаточного рішення.

Українські представники також оглянули університетську бібліотеку, в якій є мала кількість книжок про Україну.

Хоч вони не могли взяти участи в конференції, три українські професори, а саме проф. Симон Старів (Військова Школа Мов в Монтерей), проф. Володимир Оренчук і проф. Тарас Лукач, зустрілися з представниками з „далекого сходу" та були вповні поінформовані про перебіг конференції і висловили свою повну піддержку для українознавчих студій на побережжі Тихого океану Америки.

Нові клопоти Европейської Господарської Спільноти

Лондон. — Прем'єр-міністер Геролд Вілсон заявив на засіданні уряду Великобританії, що він буде змушений поставити під голосування парляменту справу дальшого перебування Британії в Европейській Господарській Спільноті, бо у його власному уряді немає повного погодження і деякі члени уряду настирливо домагаються виходу Британії з цієї економічної організації 9-х европейських держав. Вілсон особисто і багато членів його уряду є за тим, щоб Британія залишилась членом ЕГС і уряд, як буде потрібно, рішений поставити цю справу на загальний всекрайовий референдум, а рекомендуватиме британцям голосувати „За", а не проти виходу Британії з цієї організації. Заява Вілсона викликала здивування в багатьох членів кабінету, які вважають, що прем'єр не має права нічого рекомендувати народові перед голосуванням в парляменті.

У Ню Йорку відбулися загальні збори хору „Думка"

Ню Йорку (В. Т-ць). — На Річних Загальних Зборах Хору „Думка", які відбулися в п'ятницю, 14-го березня, в Українському Народному Домі, переобрано на голову хору інж. Богдана Рака, як рівнож переобрано більшість членів минулорічної Управи. Загальні Збори, на яких було присутних 47 уповноважених до голосування членів і багато кандидатів у члени та гостей, проходили під знаком відзначування 25-річчя існування хору. Під час Зборів заторкнено і обговорено ряд питань, які стосуються всіх частин хору, тобто, мішаного і чоловічого хорів, „Молодої Думки" і Школи гри на бандурі.

Збори, які розпочалися о 8-ій год. вечора, відкрив голова хору Богдан Рак, який також відчитав листу померлих членів хору. Пам'ять померлих вшановано хвилиною мовчанки.

До президії Зборів обрано: голова — Аполінарій Осадца, секретар — Омелян Марак. Заплянований порядок нарад прийнято без змін. Опісля обрано Верифікаційну Комісію в складі: Борис Кекіш, Богдан Бабій та Ігор Декайло, і Номінаційну Комісію, до якої ввійшли: Ала Грогуль, Володимир Слиж і Юрій Штогрин.

Протокол із попередніх Загальних Зборів, які відбулися 8-го березня 1974-го року, відчитала Марта Кандюк. Протокол Збори прийняли без змін.

Звітування про діяльність уступаючої Управи розпочав містоголова Мирослав Кулинич, який поінформував, що „Стара Думка" тепер складається із 75-ох активних членів, з того 27 жінок і 48 чоловіків. Протягом каденції уступаючої Управи хор співав на 4-ох імпрезах, останньо на Шевченківській Академії, яка відбулася в неділю, 9-го березня ц. р.

Опісля, вичерпні звіти із своєї діяльности здали кореспонденційний секретар Юрій Малаховський, протокольний секретар Володимир Саф'ян, скарбник Мирослав Мац і бібліотекар Анатоль Качмарський.

За діяльність всіх 5-ох філій „Молодої Думки", які разом нараховують 128 хлопців і дівчат, звітував головний опікун „Молодої Думки" Богдан Відяк. Він поінформував, що „Молода Думка" взяла участь у 6 імпрезах, та накреслив деякі пляни на найближче і дальше майбутнє. Також згадав, що провід цієї частини хору „Думка" видає „Інформаційний листок". Опісля Люба Декайло здала фінансовий звіт за філії „Молодої Думки" в Ню Йорку та Асторії.

Відтак голова Богдан Рак подав загальний огляд діяльности хору і Управи за минулий рік. Він сказав, що перебрав головство під знаком 25-річчя хору та що спершу діяльність була спрямована майже виключно на відзначення цієї річниці. Але опісля виказалося, що хор мусить також мати ближчу мету і тому рішено брати участь у громадських імпрезах і святах. Після того як диригент мішаного хору Ігор Соневицький зрезиґнував, з уваги на стан його здоров'я, то Управа запросила на його місце Семена Комірного, який ще перед резиґнацією Ігоря Соневицького вже був головним диригентом „Молодої Думки" та диригував відновленим чоловічим хором „Думки". Тепер недавно прибулий з України диригент Комірний далі проводить тими трьома частинами хору. Голова Богдан Рак виявив переконання, що перспективи хору на майбутнє є добрі, коли судити по кількості присутніх на пробах та по успішному виступі на Шевченківській Академії. Він подякував усім членам Управи за співпрацю, а особливо відмітив жертвенну роботу опікуна „Молодої Думки" Богдана Відяка та опікуна Школи гри на бандурі при хорі „Думка" Миколи Чорного. Цією Школою, як відомо, проводить о. Сергій Кіндзерявий-Пастухів.

Опісля звітував саме опікун Школи гри на бандурі Микола Чорний, який поінформував, що школа нараховує 78 учнів, взяла участь у 21-ій імпрезі, включно з виступом у Рокефеллер Центері під час засвічення Різдвяної ялинки. Цей виступ був передаваний на телебаченні і викликав захоплення і похвалу з боку широкої американської публіки. Школа видає місячний інформаційний „Кобзарський листок" і плянує видати двомовний „Підручник кобзарства".

Останнім здавав звіт диригент Семен Комірний. Він сказав, що досить задоволений із виступу на Шевченківській Академії, але зазначив, що це був тільки початок діяльности хору і то порівняльно легкий та що перед хором стоїть багато важче завдання, а саме, підготова до великого самостійного концерту з нагоди 25-річчя. Диригент Комірний заявив, що мусить бути якнайтісніша співпраця між усіми частинами хору та завважив, що у п'ятницю члени „Молодої Думки" перевантажені ще іншими зайняттями і тому запропонував змінити проби „Молодої Думки" на якийсь інший день. Він поінформував, що почав з дітьми підготовляти оперету „Коза Дереза". Також заявив, що на всіх майбутніх виступах хору фортепіяно мусить бути на сцені разом із хором. Заторкнув також проблему підшукання постійного акомпаньятора на концерти мішаного і чоловічого хорів. Протягом літа, сказав диригент, мусять далі відбуватися проби, але не в п'ятницю, а посеред тижня. Він заявив, що основну роботу виконуватиме хор, бо без співпраці хору диригент не може зробити нічого. Висловив похвалу солістам хору, закликав усіх до частішої участи в пробах і просив задержати цей запал і охоту, яка тепер існує серед хористів. Але кількакратно заявив, що треба притягнути до „Думки" більше членів.

Контролю діяльности уступаючої Управи провели Едвард Камінський і Ольга Гасцька. Голова Контрольної Комісії Камінський ствердив, що в загальному діловодства були правильно ведені, хоча, на його думку, були і деякі недомагання.

За Товариський Суд у складі Василя Тершаківця, Євгена Титли і Бориса Кекіша звітував голова Тершаковець, заявляючи, що під час минулої каденції „Найвищий Суд" не мусів засідати на жадній розправі, бо члени хору в більшості „були чемні".

Під час дискусій над звітами порушено такі питання, як наприклад, більше концертів, в яких брали б участь всі частини хору, частіші концерти по т р е б у проб під час літніх вакацій, конечність поліпшення дисципліни в хорі та інші справи.

На пропозицію голови Контрольної Комісії уступаючій Управі уділено абсолюторію.

Опісля Номінаційна Комісія запропонувала склад нової Управи, яку обрано майже одноголосно (один член здержався від голосування). Нова Управа хору „Думка" є в складі: голова — Богдан Рак, містоголова — Мирослав Кулинич, містоголова — Оленка Замята, кореспонденційний секретар — Юрій Малаховський, протокольний секретар — Софія Раковська, скарбник — Мирослав Мац, бібліотекар — Анатоль Качмарський, вільні члени — Ольга Пастернак, Євген Титля, Юрій Штогрин і Василь Тершаковець. До Контрольної Комісії були обрані ка та Ігор Раковський. Товариський Суд складається з Бориса Кекіша, Володимира Саф'яна та Ігоря Декайла. До Управи також входять диригенти окремих частин хору та опікуни „Молодої Думки" і Школи гри на бандурі.

Збори рішили наразі залишити членські вкладки на дотеперішньому рівні.

Опісля під точкою „вільні внески" члени хору висловлювали свої пропозиції для розгляду новою Управою. Наприклад, було запропоновано створити „Юнацьку Думку" для молоді, вік якої припадає між „Молодою" і „Старою Думкою", створити Управу для „Молодої Думки" замість одного опікуна, відбувати більше товариських вечорів, дати концерт колядок у Тавн Голл. Також була пропозиція задуматись над награнням платівки і відбувати більше спільних концертів.

Відтак переобраний голова Богдан Рак подякував членам хору за вислів довір'я та обіцяв, що Управа старатиметься провадити хор якнайкраще, але для цього потребуватиме допомоги всіх хористів.

Загальні Збори „Думка" коло півночі закрив голова президії Аполінарій Осадца.

Українська православна катедра св. Володимира у Філядельфії готовиться до 50-літнього ювілею

Наближається 50-та річниця заснування у Філядельфії, Па., української православної церкви св. Володимира. 50 років це відносно довгий вік для Української Православної Церкви в ЗСА, бо навіть найстарші віком парафії УПЦеркви бу засновані тут щойно на початку 20-их років цього століття.

Святочний Ювілейний Комітет 50-ої річниці, повідомляє, що православні українці — члени катедри у Філядельфії інтенсивно підготовляються до відзначення цього великого історичного дня Золотого Ювілею своєї катедральної парафії.

Ювілейні врочистості відбудуться в неділю, 28-го вересня 1975 року. В тому ж дні, після урочистої Архиєрейської Св. Літургії, відбудеться ювілейний бенкет в честь піонерів-основоположників і гостей з відповідною мистецькою програмою. До Ювілейного Комітету входять: Протопресвітер о. Степан Біляк — почесний голова, Петро Милорадович — діючий голова, д-р Лярисса Заїка — секретарка і 27 активних членів Громади.

о. Протопресв. С. Біляк

ТАРЗАН, Ч. 7273, Боротьба Тарзана з Болґані

„Я був так здивований несподіваною появою Болґані, що він заатакував мене заки я міг рушитися!"

„Коли я бив велетенського і грізного звіря затисненими кулаками, то гостра і блискуча „забавка", яку я держав у руці, спричинювала йому глибокі рани!"